

**TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
KORUMA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA**

İlgi : (a) 17.10.2006 gün, 34685 sayılı yazınız,
(b) 14.11.2006 gün, 5262 sayılı yazımız,
(c) 2.03.2007 gün, 591 sayılı yazımız.

Bilindiği üzere, Genel Müdürlüğü'nüzce hazırlanan "Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik Taslağı" konusunda ODA görüşümüzü soran ilgi (a) yazınız uyarınca hazırlanan görüşümüz, ilgi (b) ve (c) yazımızla Bakanlığınıza gönderilmiştir.

Süreç içerisinde Yönetmelik taslağı üzerinde yapılan değişiklikler, ODA'mızca bir kez daha değerlendirilmiş olup, son görüşlerimiz ekte sunulmaktadır;

1 – Altıncı Madde Düzenlemesi : Bayilik işini yalnızca ziraat mühendislerinin, herhangi bir sınav zorunluluğuna tabi tutulmadan yapması

İlgi (b) yazımızda belirtildiği üzere, 7472 sayılı "Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun" un 2 inci maddesi, 24.1.1992 gün, 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ün 5 inci maddesi hükümleri uyarınca Ziraat Fakültelerinden mezun olan ziraat mühendisleri, herhangi bir bölüm ayırımına tabii olmaksızın, zirai mücadele (bitki koruma) bayilik iş ve işlemlerini yapmak konusunda münhasıran yetkilidirler. Yasa ve Tüzüğün yukarıda belirtilen hükümleri uyarınca, sözü edilen yetki, herhangi bir ilave sınav süreci ile sınırlandırılmaz.

Buna karşın, Yönetmelik Taslağının "Bayi veya Toptancı İzin Belgesi Alabilecekler" başlıklı 6 ıncı maddesinde; (b) bendinde bitki koruma bölümü mezunu ziraat mühendisi olmak koşulu getirilmekte, bu koşula uymayan ziraat mühendisleri ise (c) bendi hükmü uyarınca kamu – özel kuruluşlarda zirai mücadele hizmetlerinde en az üç yıl çalışmış olmak zorunluluğu ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Bunun da yanında, yeni bayilik açacaklar, Bakanlıkça yılda bir kez düzenlenecek sınavda 80 ve üzeri puan alma zorundadırlar.

Yukarıda belirtilen Yasa ve Tüzük hükümleri gereği, herhangi bir bölüm ayırımına tabi olmaksızın ve sınav zorunluluğu ile karşı karşıya bırakılmaksızın ziraat mühendisleri, bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışı yapabilirler.

Ayrıca, ziraat mühendisliği öğretim sisteminde ortaya çıkan hızlı değişimler çerçevesinde, tarımsal öğretimde bölüm uygulamaları kaldırılmakta; "Bitkisel Üretim", "Hayvansal Üretim", "tarım Teknolojileri" gibi Programlar altında eğitim sürdürülmektedir. Tarımsal öğretimin yeniden yapılandırılması sürecine girildiği günümüzde, yeni düzenlemenin nasıl olacağı da bilinmemektedir. Bu nedenle de, bölüm adının Yönetmeliğe yazılması sakınca taşımaktadır.

Bu doğrultuda, Oda'mızın Yönetmelik Taslağının 6 ıncı maddesinin (b) bendine ilişkin önerisi şöyledir;

6- b) "Bitki Koruma bölümü mezunu veya bitki koruma dersi almış ziraat mühendisi olmak"

Oda'mızın Yönetmelik Taslağının 6 ıncı maddesinin (d) bendine ilişkin önerisi ise şöyledir;

6- d) "b ve c bendi dışındakiler için, Bakanlıkça yılda bir kez düzenlenecek olan sınavda 80 ve üzeri puan almak"

Bunun yanında, Yönetmelik taslağında "mesul müdürlük" kavramının ortadan kaldırıldığı görülmektedir. Oda'mız, çevre ve halk sağlığına aykırı bir şekilde ziraat mühendisi dışındaki kişilerin de bayilik yaptığı bir sistemde, mesul müdürlük uygulamasına karşı olan tutumunu daha önceleri birçok kez yazılı ve sözlü olarak ifade etmiştir.

Buna karşılık, Taslak'ta belirtildiği gibi, 2008 yılı sonu itibariyle herhangi bir mesleği bulunmayan kişilerin bayilik yapmalarının engellenmesi yanında, bu alanda yasal olarak tek yetkili meslek grubu olan ziraat mühendisleri dışındaki tüm kişilerin sistemden çıkarılması durumunda, ODA'mız, mesul müdürlük uygulamasının sakıncalarının da ortadan kalkacağı görüşündedir.

2 – Yedinci Madde Düzenlemesi : “Gerekli Belgeler” arasında, Bavilerin Oda üyesi olduğuna ilişkin belge’nin aranması konusu

İlgi (b) yazımızda belirtildiği üzere, “Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu” nun 33 üncü maddesi hükmü uyarınca, Türkiye’de özel hizmet alanlarında zirai mücadele bayiliği yapan ziraat mühendislerinin, Ziraat Mühendisleri ODASI’na üye olmaları bir yasal zorunluluktur.

Bu çerçevede, 14 Şubat 2007 tarihli toplantıda da kararlaştırıldığı üzere, Yönetmelik Taslağı’nın 7 inci maddesindeki “Gerekli Belgeler” bölümüne ziraat mühendislerinin Oda’ya kayıtlı olduğuna ilişkin belgenin de eklenmesi zorunlu görülmektedir.

Bu doğrultuda, Yönetmelik Taslağı’nın 7 inci maddesine (f) bendi eklenerek aşağıdaki hüküm yazılmalıdır;

7- f) “Ziraat Mühendislerinin Ziraat Mühendisleri Odası’na üye olduklarını ve üyeliklerinin devam etmekte olduğunu gösterir belge”

3 – Dokuzuncu Madde Düzenlemesi : “Bayilik ve Toptancı İzin Belgesi’nin Geçerliliği konusu

Yönetmelik Taslağı’nın 9 uncu maddesi, halen bayilik ve toptancılık yapanların izin belgelerinin beş yıl süre ile geçerli olacağı ifade edilmekte, bayii ve toptancılık hizmetlerini yürütmekte olanların dahi, İl Müdürlüklerince yapılan sınavda 65’in altında puan almaları halinde izin belgelerinin iptal edileceğini öngörmektedir.

İlgili alanda çalışan Ziraat mühendislerinin, Yasa ve Tüzük’ten gelen hakları doğrultusunda sınava tabi tutulamayacakları gerçeğinden hareketle, Oda’mız, Yönetmelik Taslağı’nın 9 uncu maddesinin (1) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

9- (1) “6 ıncı maddenin ç bendi uyarınca izin belgesi alan bayi ve toptancıların, bayilik ve toptancı izin belgeleri beş yıl süre ile geçerlidir”

4 – Onbeşinci Madde Düzenlemesi : Bavilerin yetki ve sorumlulukları konusu

Yönetmelik taslağı’nın 15 inci maddesinin ö bendine, “Bayiler, Müdürlüğün belirleyeceği mesai saatlerine uymak zorundadırlar” ibaresinin eklendiği görülmektedir.

Bilindiği gibi, 24.7.2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik” in “Yazılı Uyarı Cezaları” başlıklı 21 inci maddesinin (e) bendinde, “Oda tarafından belirlenen mesai saatlerine uymamak” eyleminin ceza gerektirdiği ifade edilmektedir.

ODA’mız, 2002 yılından bu yana bayilere mesai saati uygulaması yapmaktadır. Nasıl ki Eczanelerin açılış – kapanış saatleri Eczacılar Odası tarafından belirleniyorsa, bitki koruma ürünleri bayii ve toptancılarının mesai saati uygulamalarının da Ziraat Mühendisleri Odası tarafından yürütülmesi doğru olacaktır.

Bu doğrultuda Oda’mız Yönetmelik Taslağı’nın 15 inci maddesinin (ö) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

15- (ö) “Bayiler, Bakanlık ve Ziraat Mühendisleri Odası’nın belirleyeceği mesai saatlerine uymak zorundadırlar”

5 – Onyedinci Madde Düzenlemesi : Kontrol konusu

24.07.2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik”in 8 inci maddesi uyarınca seçilen Oda denetçileri, zirai mücadele bayilerini Ziraat Mühendisleri Odası’nın mesleki denetim uygulamaları çerçevesinde denetlemekte ve mesai saati uygulaması yapmaktadır.

Sözü edilen denetim, genellikle mesai saati dışında gerçekleştirilen sahte ve kaçak ilaç uygulamalarının önlenmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

Diğer yandan, kamu çalışanı sayısının azaldığı bir süreçte, Bakanlığın kontrol ve denetim erkinde zaman zaman eksiklikler yaşandığı da bilinmektedir.

Bu bakımdan, Bakanlığın ilgili taraflarla birlikte gerçekleştirdiği 14 Şubat 2007 tarihli toplantıda da görüş birliğine varıldığı üzere, Oda'mız Yönetmelik Taslağının 17 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

17- (1) "Bayii ve Toptancılar, Genel Müdürlük veya Müdürlükçe yetkilendirilen elemanlar tarafından kontrol edilir. Bakanlık, nihai kontrol yetkisi kendisinde olmak üzere, şartlarını ve zamanı belirlemek kaydıyla, kontrol yetkisini Ziraat Mühendisleri Odası'na devredebilir"

(2) Gerekli gördüğü takdirde Bakanlık, kontrol yetkisi devrini iptal edebilir.

(3) Kontroller en az iki teknik eleman tarafından yapılır. Tespit edilen eksiklikler, kontrol defterine yazılır ve imzalanır".

6 – Geçici Birinci Madde Düzenlemesi :

Bitki Koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışında uzman ziraat mühendislerinin görev alması nihai amaçtır. Oda'mız, önce ilkokul mezunlarının, ardından tekniker ve teknisyenlerin belirli süreler tam olarak süre bitiminde alandan çekilmelerinin sağlanmasını, ardından ziraat mühendisleri arasında da uzmanların öne çıkarılmasını doğru bulmakta ve bu yaklaşımı desteklemektedir.

Bununla birlikte, henüz bu aşamalar geçirilmeden, Geçici 1 inci madde düzenlemesi hükmü uyarınca bitki koruma bölümü mezunu olmayan ya da kamu – özel kuruluşlarda bu alanda en az üç yıl çalışmamış olan ziraat mühendislerinin 1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla izin belgelerinin iptali yönündeki yaklaşım son derecede tehlikeli bulunmakta ve benimsememektedir.

Bu doğrultuda Oda'mız, Yönetmelik Taslağının Geçici 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

Geçici Madde 1 - "Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bitki Koruma Ürünleri Bayilik veya Toptancı İzin Belgesi almış olan ziraat mühendislerinin kazanılmış hakları saklıdır. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bitki Koruma Ürünleri Bayilik veya Toptancı İzin Belgesi almış olan ziraat teknikeri ve ziraat teknisyenlerinden 6 ıncı maddenin (ç) bendinde belirtilen şartları taşımayan bayi ve toptancıların izin belgeleri, 01.01.2009 tarihine kadar geçerlidir.

Yukarıda belirtilen düzenlemelerin Yönetmelik taslağına geçirileceği inancıyla, çalışmalarınızda başarılar diler, bilgi ve gereği için arz ederiz.

Saygılarımla

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan
(Yönetim Kurulu adına)